

Morihei Ueshiba
Kniha o tvořivé síle

Takemusu aiki
Esence aikido

© Jan Pletánek

Překlad z japonštiny do angličtiny Sonoko Tanaka.
Překlad anglické verze do českého jazyka Pavlína Rezlerová.
Překlad z japonštiny Hana Nízlová Širůčková.
Přepis textu do původního významu Jan Pletánek.
Grafické zpracování Jan Musil.

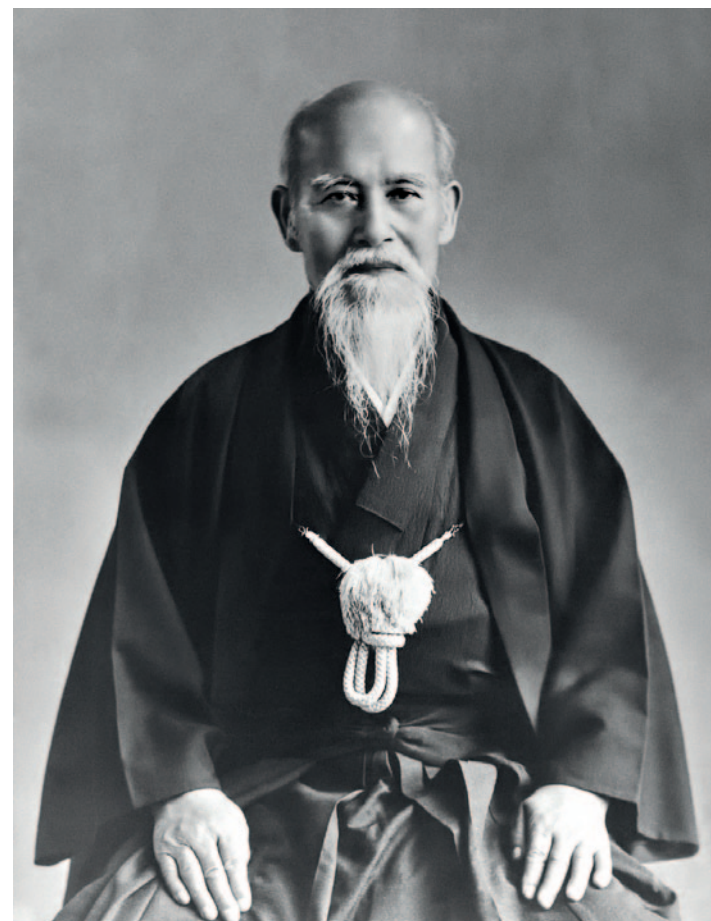
Neprodejné. Limitovaná edice.

Materiál vznikl jako tvoření malého dobra a setkání s krásou
v letech 2022 až 2024 jako dárek pro přátele na společné cestě
k příležitosti nového roku Zeleného draka.

Text je určen pro vnitřní potřebu školy Taiji v Pardubicích,
dceřiné skupiny.

www.taiji-pardubice.cz

Obrázky Morihei Ueshiba a jeho kaligrafie.

Morihei Ueshiba, 植芝盛平
(1883–1969)

„Někteří lidé tvrdí, že učím náboženství. Ale to jen nemají dost informací. Jsem zbožný, ale neučím náboženství. Říkám vám, jak přivést bojové umění (budo) k dokonalosti.“

„Aikido se nedá vysvětlit slovy ani pochopit rozumem. Je kdesi v ozvěně všeho na světě mezi nebem a zemí.“

Z knihy Esence aikido (Aiki Shinzui)

Úvod k textům

V čínských vnitřních uměních nebylo asi většího mistra a fenoménu, než byl Sun Lutang. Dokázal ovládnout všechny tři vnitřní styly a o každém z nich napsal knihu. Text, který spojoval všechna tato umění a šel přímo k jejich esenci, pak napsal v roce 1924 a nazval ho Výklad pravé podstaty bojových umění. Není bez zajímavosti, že ač byla kniha vydána před sto lety, má celosvětově jen dva překlady. Jeden z roku 2013, který udělal Paul Brennan (na náš popud) do angličtiny, a pak ještě náš překlad do češtiny. Proč všichni, kdo praktikují taiji, xingyi a pakua a všude si věší obrázky mistra Suna, klaní se mu, zapalují vonné tyčinky a odvolávají se na jeho odkaz, ignorují tento jeho materiál? Prý je složitý, nesrozumitelný a je to jakési náboženské brebentění senilního starce, který plácá páté přes deváté. Samozřejmě s rozlišovacími schopnostmi „pivo, buřty, nenávisť“ a s přístupem k bojovému umění jako ke způsobu, jak nejefektivněji zlomit někomu ruku, se to tak může jevit. Pokud je pro někoho energie kyslíkem, cesta nebes přírodou, nechce rozhodně nic měnit ve svém životě, snaží se jen dominovat, na základě bojové dovednosti a skrze ubližování druhým si honí ego a největší hrůzou je pro něj zahlédnout se tak, jak je, je to naprosto pochopitelné. Jedná se o volbu každého člověka a má na svůj názor plné právo, se vším, co to přináší.

Podobná a prakticky totožná situace jako se Sunovým Výkladem je se zapsanými přednáškami mistra Moriheie Ueshiby Takemusu aiki a Essence aikido. Despekt, se kterým se aikidokové (včetně jeho rodiny) zmiňovali o těchto textech a jakoby shovívavě omlouvali starého pána, který propadl na sklonku života náboženství, mě zaujal a podnítil mou zvědavost. Jak říkal Oscar Wilde: „Vy máte tak špatnou pověst a slyšel jsem o vás tolik pomluv, že nemohu pochybovat o tom, že jste báječný člověk a budeme dobří přátelé.“ A jak jsem dobře předpokládal, jedná se o poklad veliké ceny a neuvěřitelnou hloubku vhledu, která je zde předkládána.

Text popisuje a vysvětluje působení nejhlubšího principu, který je samým zdrojem aikido – takemusu neboli tvořivé síly. Toto tvrzení nás nutně vede k otázce a potřebě se ptát – jednalo by se o aikido, pokud jeho základem není takemusu?

Velmistr Ueshiba to vidí jednoznačně – bez tohoto kořene a základu se nikdy nemůže jednat o aikido. Maximálně je to něco, co se formálně jako aikido může navenek tvářit, ale ve svém obsahu s ním nemá naprosto nic společného. Zdrojem takového počínání je něco zcela jiného než takemusu.

Co je tedy takemusu?

Takemusu je tvořivá síla ducha lásky. Je to vlastnost ducha, která se projevuje jako síla (princip), která navrácí vše do harmonie a celistvosti (aiki) a rodí, vyživuje a rozvíjí do nekonečna vše, co jest. Díky tomuto principu se rodí technika (konkrétní forma – aikido), která prostřednictvím ducha a energie v daném okamžiku způsobí tvořením a pohybem obnovení souladu. Setrváním v kontaktu s tímto zdrojem plynutí život nezamrzne, nezablokuje se, uvádí vše do harmonie, pokračuje dál skrz věky a dosahuje nekonečných variací a proměn.

Tato podstata a zdroj jsou zcela totožné se zdrojem a podstatou taijiquan. Rozdíl je jen v geografii, stejnokrojích a názvosloví.

V Tao je takemusu to, co Lao c' označoval jako tvořivou sílu Te. Lidé ji často začali nazývat ctností, ale to je jen jedna z mnoha jejích kvalit. Aiki je synonymem pro stav Taiji. Projevem Taiji (Taiji v pohybu) je jediná čchi. Konkrétní forma, jak se tato jediná čchi projevuje a jak tvoří skrze tvořivou sílu, je taijiquan. Jak průzračné a jasné!

Japonské synonymum pro Tao je Zen, česky asi nejhlubší podstata. Nejblíže Tao je láska. Láska není Tao, ale v lidském světě a lidských slovech je Tao nejblíže.

Abychom se mohli stát příjemci takemusu, které se skrze nás může projevit v celé své nesmírnosti, provádíme misogi / praxi tao v kalichu elixíru (čchi kung), tedy čištění (očistu) a praxi

cvičení (aikido/taijiquan). Míra naší čistoty a harmonie těla a srdce/mysli určuje míru tvořivé síly (takemusu/ctnosti), která může skrze prostor našeho srdce a těla přijít a projevit se a vzít na sebe formu.

Během praxe cesty a očisty se objevuje, zviditelňuje řada hladin vědomí a vzniká potřeba je pojmenovat. Pro tyto úrovně se používají v různých systémech různé názvy. Sufí mluvili o cestě, závěsech a zastávkách. Tantrici o polích a lotosech s různým množstvím okvětních plátků. Číňané o polích elixíru a komnatách. Šinto pro ně používá názvy jednotlivých božstev, stejně jako náboženství taoismus.

Ze začátku se to může zdát složité a téměř matoucí, ale každé z takzvaných božstev personifikuje určitou vlastnost nebo určitý stav vědomí. Lidská perspektiva vědomí, které se vnímá skrze tělo a jeho formu, má pak tendenci tuto formu dávat všemu, s čím se potká, ač se jedná o rovinu čistě energetickou a vibrační. Tak například v taoismu je Vysoká jednota, kdy je přítomno všech osm trigramů a jsou v souladu, personifikována postavou starého mistra Lao c'. Nejvyšší jednota je Zhen Wu jako ztělesnění principu Taiji. Nefritová jednota je pak zastoupena Jadeitovým císařem, který je ztělesněním stavu Wuji (prázdnoty).

Vzniká tak panteon božstev, který ale není ničím jiným než již zmíněnými rozličnými stavy vědomí, které jsou prakticky jen různými způsoby, jak vnímáme sebe a svět, a za co sebe a svět pokládáme. S tím, jak vědomí prochází různými vrstvami, vzniká potřeba mysli se v jednotlivých hladinách orientovat a vyznat. Také, když o nich mluvíme, vzniknou určitá označení a termíny.

Představte si to jako škálu barev, kdy nejdříve rozeznáváme červenou. Pak zjemněním vnímání začneme rozeznávat tmavě a světle červenou a pak se následně rozehraje plejáda odstínů vlčího máku, korálové, rajčatové, malinové, vínové, burgundské červeně, rubínové, bordó, purpurové, s nádechem do oranžova.

Rozumně uvažující člověk je odrazen od tématu božských sil díky nesmyslům, které se na toto téma nabalily prostřednictvím lidské interpretace lidového náboženství s podtextem – „ať sousedovi chcípne koza, ať jsem krásná a chci menší nos“, pak se vytvořilo milión božstev – jednu tetu na úrodu, tady strejdu na hrom atd. – a zašmudlal se tak původní význam.

Tato laicizace a demokratizace může být způsobem, jak systém rozšířit do světa širokým masám, ale významně devaluje původní myšlenku a kvalitu. Vždy existovali odpůrci a zastánci tohoto nekontrolovaného šíření totálně ředícího kvalitu až téměř na nulu a lze pochopit postoje obou stran. V konečném důsledku to ale může znamenat záchranu systému, který by jinak přestal existovat anebo v místě svého zrodu je již pouze jakousi formální ceremonií, ohlodanými kostmi bez života, sportem, praxí bez jakéhokoli původního významu, která zcela ztratila svůj potenciál. Když si toto uvědomíme, přes všechny bolestivé projevy to není nic špatného, a nesmírné díky za to, že se tak můžeme učit umění, která byla původně tajným učením a dědictvím, předávaným jen v rodině z otce na syna. Možná ale přichází čas vrátit jim opět jejich původní význam a vzkřísit je jako fénixe z popela, když na místech, kde vznikly, již nejsou podmínky a nikdo, kdo by je nahlížel v jejich původní ryzosti a napojené na jejich originální zdroj.

Buddha říkával, že jeho nepřátelé nejsou schopni zničit jeho nauku. To, čeho se obával, bylo, co s ní udělají jeho žáci a následovníci.

Nijak nás neudiví a je hluboce lidské, že největším nepřítelem křesťanství je Ježíš, ač visí v každém kostele a každý farář ho cituje. Do Bible se poněkud nedostalo Tomášovo evangelium, které je jeho skutečným učením lásky, bez zprostředkovatele v podobě církve nebo jakékoliv jiné asociace nebo federace, dělající si patent na rozum. Stejně tak visí v každém dojo fotky různých zakladatelů cest, jen nikdo nějak nechce číst jejich texty a praktikovat původní smysl učení. Není se čemu divit,

vůbec to není snadné, ba je to velice obtížné. Lehčí je vytvořit si nějakou vlastní verzi a uzpůsobit si původní, aby mi to vyhovovalo, nemusel jsem o tom moc přemýšlet a nenutilo mě to k vnitřní změně. Případně lze říct, že mistr se ke konci života tak trochu zbláznil.

Pokud jsme ale poctiví a chceme být opravdoví, zbývá nám něco jiného?

Až se potkáte s tvořivou silou Tao (takemusu), zjistíte, že nelze měnit ji, ale to, co se musí změnit, jsme my sami.

Nedopusťme, aby se to samé, co se stalo a děje v mnoha systémech, přihodilo aikido a Ueshibově takemusu aiki a taijiquan a Sunově Výkladu pravé podstaty.

Přeji všem otevřenou mysl, ochotu k opravdovosti a hodně štěstí.

Jan Pletánek, t.č.

Předmluva – části knihy, zdroje, proč a jak

Knihy se skládá ze dvou materiálů. Prvním je Takemusu aiki, které vyšlo v Aikido journal v číslech 116, 117, 118 a 119. Jedná se o jakési fragmenty různých přednášek. Jejich výběr je poněkud nahodilý a záhadou. Když se vezme třeba například ze čtvrtého dílu 4. část, dá se nalézt ve druhém oddílu první přednášky v knize Esence aikido, jen je poněkud bez začátku a končí o dva odstavce dříve, než je ve zmíněné knize. Text byl tedy přeložen z japonštiny do angličtiny a následně do češtiny. Pak jsem ho kompletně přepsal podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, aby se projevil původní obsah.

S původní verzí si prakticky není vůbec podobný, tedy v to alespoň pevně doufám. Text byl natolik zavádějící a poznamenaný naprostou neznalostí čehokoli z aikido, za současného poměrně silného načichnutí křesťanstvím a jeho propagandou, že radostné předmluvy Ueshibovy rodiny (které jsem v materiálu vynechal) vedou až k zamyšlení.

Druhou částí knihy jsou fragmenty prvních třech přednášek právě z knihy Esence aikido.

Dosavadní anglické překladatelské pokusy a interpretace textu, se kterými je možné se setkat, mě dovedly k pokusu najít někoho, kdo by se ujal překladu z originálu. Znovu jsem si připadal, jako když jsem hledal nějaké nadšence, když jsem chtěl nechat přeložit Sun Lutangův text Výklad pravé podstaty bojových umění. Nikdo o to nestál. Překlad z angličtiny byl k ničemu a plný naprostých nesmyslů a chyb (ne vinou českého překladatele), a když se k tomu dostal někdo japonštiny znalý, udělal maximálně pár stránek a dal od toho ruce pryč. Opravdu to totiž není snadné a pro lidi praktikující aikido je to přímo ohrožující a prakticky na indexu. Snad se to změní.

Nakonec se textu ujala a přímo z japonštiny přeložila z deseti přednášek tři Hana Nízlová Širůčková. S jejím svolením jsem text opět s myšlenkou držet se obsahu a nikoli formy použil, upravil

a přepsal. Části, které se objevily už v prvním oddílu knihy, jsem vynechal, aby se zbytečně neopakovaly.

Problém překladu textů, které vycházejí z takové hloubky skutečnosti, je pochopitelný. Každý nahlíží realitu ze své perspektivy, a ta se promítá do chápání a vidění věcí a jejich interpretace. To je také důvod, proč je tak těžké zachytit podstatu textů mistra Ueshiby.

Pokud vnímáte pohyb ducha a plynutí energie, zdá se to normální a vyplývá z toho vaše vnímání světa, a to, čím jste vy a čím pro vás je svět. Pokud je pro vás duch soubor psychických funkcí myslí a energie dechem a případně O₂, je těžké sejít se na nějaké platformě, kde by se mohly tyto pohledy na svět výrazově a obsahově potkat. Stejně tak, jako když jste přijali roli křesťana nebo ateisty, skrze kterou se díváte na svět, a místo otevření se je vaše optika již od samého počátku nastavena určitým limitujícím způsobem.

Můžeme si to ukázat na jedné větě ze začátku textu, aby vznikla určitá představa, jakou cestou jsem se ubíral. V původním překladu bylo: „Aikido je jemné a složité působení dechu“.

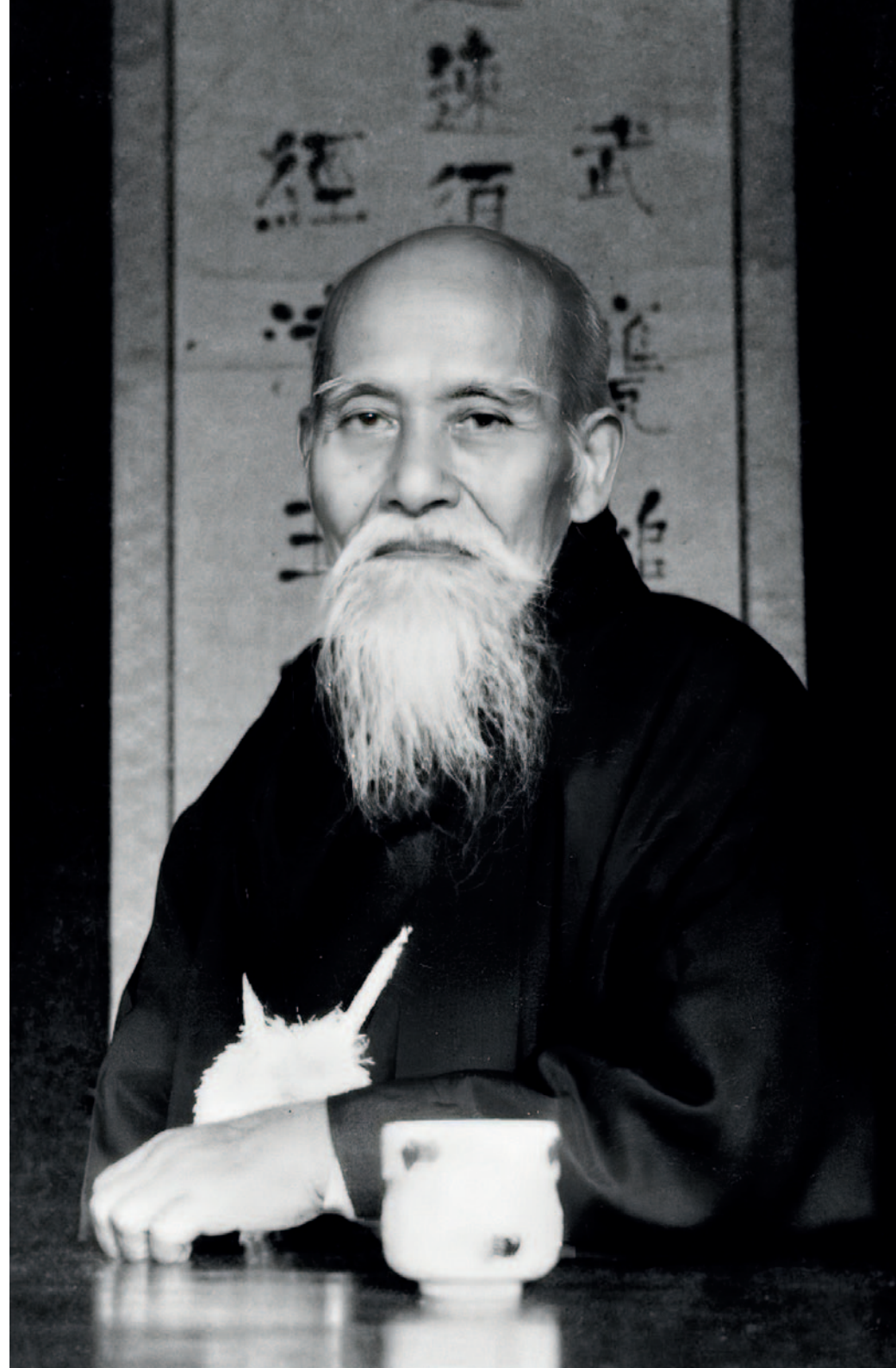
Jemné je překladem japonského „mjó“, které ale také znamená tajemný a stejné slovo je použito v textu Lao c' Knihy o Tao a ctnosti s tímto významem. „Složité“ to není, ale jde o výraz ve významu „mnohvrstevné“ a „dech“ je původně energie „ki“, ale může též zastupovat duši a ducha. Takže by se dalo přepsat: „Aikido je tajemné a mnohvrstevné působení ducha.“ Osobně mi to významově a obsahově stejně nepřijde. Stejně tak slovo přeložené jako „příroda“ je v Ueshibově originálu „cestou nebes“ atd.

Je nesmírně těžké pracovat a posouvat se na cestě, když člověk nemá přístup k informacím a nemá správné vedení. Mistr Ueshiba byl bez pochyby neuvěřitelný fenomén a myslím, že stojí za to ho studovat a použít jeho vhledů. Toto studium by ale nemělo skončit v úrovni teorie, ale stát se praktickým návodem a přímou praxí.

Proto dávám k dispozici tento materiál v naději, že bude přínosem anebo třeba vyvolá diskuzi. Nebo vyprovokuje někoho k lepší variantě, kterou pak dá k dispozici. Hanět a soudit umí každý a je to velice snadné. Pokud se vám něco nelíbí a nejste s tím spokojeni – vytvořte lepší!

V praxi taiji je to naprosto stejné. Jak už bylo řečeno, mezi taijiquan a aikido není žádný rozdíl. Nejednota je jen v geografii a dress kódu, nikoliv ve zdroji, z kterého vycházejí.

Obsah

Takemusu aiki

Část první

(I)	19
(II)	21
(III)	25
(IV) Poselství aikido	30

Část druhá

Aikido je cesta podstaty věčně trvajících a neměnné struktury universa

(I)	34
(II)	39
(III)	41
(IV)	43

Část třetí

Aikido je božská pravda a dílo takemusu aiki

(I)	45
(II)	47
(III)	49
(IV)	51
(V)	54
(VI)	56
(VII)	58

Část čtvrtá

Aikido je velká cesta harmonie a pravé důvěry v cestu nebes projevené v universu

(I)	61
(II)	64
(III)	68
(IV)	72

Esence aikido

Výběr z přednášek z knihy Esence aikido

Aikido je učení duše	78
Nemajíc formu, vše je učení duše	79
Kořeny ducha bojového umění	82
Učení borovice, bambus, švestka (matsu – take – ume)	84
Tři světy prolnuté v hara	89
Zformovat strukturu vesmíru ve formě těla	92
Cesta ke sladění světa	94
Láska nesoupeří	96
Realizovat harmonické srdce vesmíru	99
Pramenem bojových umění je duch lásky – duch láskyplné péče o vše, co ve vesmíru existuje	103
Na cestě pravdy navážeme harmonický vztah s celým světem	104
Dílo stvoření, velké učení obsažené v bojovém umění	106
Sjednocením hlasu, srdce a rytmu vzniká vibrace ducha (kotodama)	109
Osvobozením energie (ki) malé prázdnoty se propojíme s energií (ki) velké prázdnoty universální láskou	110
Deset posvátných pokladů a tři císařské klenoty jsou v našem těle	112
Pokud nestojíme na nebeském mostě, nelze tvořit techniku (bu)	114
Osvojit si světlo a teplo, poznat pravdu	117
Rejstřík japonských pojmů	121

Takemusu aiki

© Jan Pletánek, 2023

www.taiji-pardubice.cz

Původní předmluva vydavatele časopisu Aikido Journal, v němž přednášky O-Senseie vyšly jako Takemusu aiki, přednášky Moriheie Ueshiby, zakladatele aikido. Zapsal a upravil Hideo Takahashi. Do angličtiny přeložila Sonoko Tanaka.

Aikido Journal má to potěšení uveřejnit sérii přednášek Moriheie Ueshiby, zakladatele aikido. Tyto hovory byly zapsány a upraveny Hideo Takahashim z Byakko Shinkokai (viz rozhovor v AJ 115) a původně publikovány jako Takemusu aiki v roce 1976. Důležitost těchto přednášek coby primárního zdroje věrohodného materiálu o duchovním pohledu Moriheie Ueshiby nemůže být přehlížena.

Čtenáři přející si změřit hloubky zakladatelovy filosofie budou čelit výzvě během zkoumání těchto textů. Symbolika a metafory užívané O-Senseiem mají původ v šintoistických textech jako Kojiki a jsou navíc ovlivněny náboženstvím Omoto a jeho spoluzakladatelem, Onisaburo Deguchi. Početné jsou rovněž odkazy na kotodamu, další ze šintoistických nauk začleněných do náboženství Omoto, která pojímá prvotní vibraci před písmeny a zvuky a má skutečnou hodnotu schopnou ovlivňovat fyzickou realitu. Význam mnoha pasáží je obtížně srozumitelný, a proto jsme se často uchýlili k použití poznámek pod čarou ve snaze pomoci motivovanému čtenáři v navigaci náročným textem.

Chtěl bych upřímně poděkovat Sonoko Tanaka za její pečlivou práci při překládání z japonštiny do srozumitelné angličtiny a za vyhledávání materiálů použitých do poznámek pod čarou.

Aikido Journal #116 – 119

Část první

(I)

Jak bylo požádáno, dnes se vám pokusím přiblížit, co je aikido.

*Aikido je cesta podstaty, toho, co jest, věčně trvajících
a neměnné struktury universa.*

*Aikido je pravda nebes a zázračné působení tvořivé síly
(takemusu aiki).*

Aikido je cestou souladu a sjednocení nebe, země a člověka.

*Aikido je způsob, jak přistupovat k celému stvoření
a nakládat s ním.*

*Aikido je projevení božího díla skrz vibraci ducha
(kotodamu¹) a cesta universálního očištění (misogi).*

Ti, kdo následují tuto cestu, vnímají a vědí, že vše je živé a všichni vycházíme z jediného zdroje, tedy jsme jednou vesmírnou rodinou, národem.

Je třeba splnit své lidské poslání a stát se ukazatelem směru k velké jednotě a současně být harmonickým prvkem vesmírného celku. K tomu je nutné znát vesmírnou pravdu, skutečný stav věcí a dosáhnout souladu s boží myslí, tvořící celé universum. Měli bychom se učit z jejich projevů a přispět k ní svým dílem, sloužíc coby meč (tsurugi) spojující nebe a zemi.

¹ Kotodama je vibrace ducha. Je to krev vroucí v břiše. Kotodama je vibrace před tím, než myšlenky a smysly povstanou v písmena a zvuky, to znamená vibrace světla samotného – boha. Když dojde k projevu v písmenech a zvucích, je to vyjádření poté, co dílo kotodamy bylo dovršeno. (Celá existence je vibrace a vše je určitý zvuk, tón, melodie / z hlediska člověka – obsah předchází formu, z hlediska skutečnosti – než se věci stanou ve formě a začne probíhat děj, je to projevem něčeho, co se událo již v předchozí nadřazené rovině.)

V praxi aikido je naprosto nezbytné, abychom vědomě přijali své místo na vznášejícím se mostě nebes (spojnici nebe a země)². Toto je zásadní pro náš návrat a spojení s bohem (jediností), který je zdrojem všeho, původním rodičem.

Toto místo je třeba vědomě zachovávat ve všech případech a situacích, i z hlediska lidského zcela bezvýhodných.

Je třeba prohlédnout své ego a odložit ho, očistit svou mysl od všech myšlenek a úsilí, abychom byli schopni být vykonavateli božích skutků utišením svého ducha (kon³) a navrácením se k bohu.

Prvotní boží úkol je návrat do jednoty s bohem, stvořitelem, obrácením se a sjednocením v harmonii s bohem. Tuto práci můžeme uskutečnit plněním poslání nám bohem daných a spojováním se s božím duchem. To znamená, být si vědom, že jsme součástí celku velkého universa a v souladu s tím být, konat a tvořit.

Proto musíme dát svého ducha, energii, tělo fyzické i jemné a jejich obsahy do souladu, vyčistit je a navrátit je celistvosti. Jako první krok ale musíme nejprve jednotlivé složky tvořící obraz jasně oddělit. Tyto jednotlivé složky (obrazy) jsou tzv. čtyřmi dušemi. Jsou jimi duch (duše / individuální duch), energie,

---

2 Ame no Ukijashi doslova znamená plující most nebes. Je to most, který propojuje nebe a zemi. Tedy, stát na Ame no Ukijashi znamená stát na spojnici mezi nebem a zemí. V Kojiki, starobylé japonské kronice, je zaznamenáno, že dvě božstva stála na tomto mostě a počala svou první práci stvoření světů (ostrovů).

3 Rei je manifestace božského ducha svobodně jednajícího bez jakéhokoliv omezení, zatímco kon je manifestace duchovních vln, které z božského světa působí v jiných světech (duchovní svět, skrytý svět a zjevný svět). Rei se odkazuje na ducha, zatímco kon na myšlenky, které se nahromadily v nefyzickém (skrytém) těle a nefyzickém (skrytém) světě. Když řekneme reikon, týká se to ducha doprovázeného jeho nahromaděnými myšlenkovými vlnami, které mohou být přeloženy jako „duch“ nebo „duše“. Tedy, kterýkoliv z termínů, jak „duch“ tak „duše“, jsou v překladu běžně používány.

jemnohmotné a pevné (tělo) (ki, ryu, ju a go⁴). Když správně ustanovíme hranice mezi obrazy (ki, ryu, ju a go) a navrátíme jim jejich místo ve vesmírném řádu, získáme kvalitu, jejímž výsledkem je schopnost mysli vidět věci takové, jaké jsou (shikishin).

Aikido je jméno dané našemu praktikování cesty k dosažení jednoty s duchem a tělem vesmíru, a cesta sjednocení se světlem harmonie. Je to hluboká očista.

Vše na světě má svůj způsob očisty a návratu do harmonie. Pokud je na zemi něco špinavého, přijde například hmyz a uklidí to. Hmyz, ryby, ptáci a všechna ostatní zvířata mají svůj vlastní způsob, jak se postarat o nečistoty.

My, jakožto lidské bytosti, se musíme očistit od všech pochybení a nečistot a každý naplnit své vlastní poslání. Toto aikido nabízí a za tímto účelem vy (oslovuje publikum Byakko Shinkokai) přednášíte „modlitbu za mír světa“, kterou hlásá Goi Sensei. Ačkoliv, pokud se modlíte pouze slovy, nefunguje to. Musíte skutečně žít v souladu s modlitbou, jinak to nepřinese žádný užitek.

(II)

Aikido je bojové umění pravdy, je to dílo lásky.

Je to způsob, jak chránit vše živé, je to prostor, který ničemu neupírá život.

Je to projev tvořivé síly (takemusu⁵), která zrodila podobu všech technik, jež byly dosud objeveny.

Bojová umění vycházející z takemusu (prazákladní tvořivé síly) se projevují jako podpora růstu všeho existujícího na světě,

---

4 Doslova, ki: vzduch, mysl a duch; ryu: tekutina, tok, proudění; ju: měkkost, ohebnost, pružnost; go: pevnost, tvrdost. Ryu, ju a go působí prostřednictvím ki. V určitém významu je ryu přirozeností zvířat, ju je vlastností rostlinstva a go minerálů.

5 Takemusu je tvořivá síla, je to božské dílo, které svobodně tvoří nekonečné stále se měnící formy. V aikido je to zdroj technik bojového umění.

ve shodě se zákonem života a přirozeným vývojem všeho, je to kráčení po cestě nebes.

Trvalo by to příliš dlouho, kdybych se pustil do detailů, takže to vysvětlím stručně.

Porodnice (ubuya⁶) jsou místem, kde kultivujeme a tříbíme ducha (yamatodamashi), který zřetelně ochraňuje principy pravd existujících v celém vesmíru.

Aikido je cestou vítězství ducha překračujícího svou rychlostí čas (Masakatsu-Agatsu-Katsuhayabi⁷) a je znamenitým dílem ozvěny božských sil (kotodamy). Objasňuje prazáklad,

6 Ame no Ubuya. V kronice Kojiki je zaznamenáno, že po vytvoření zemi (14 ostrovů) dala dvě božstva, Izanagi no Mikoto (mužské) a Izanami no Mikoto (ženské) zrodit mnoha božstvem. Avšak když Izanami no Mikoto porodila božstvo ohně, byla spálena a odešla do říše Yomi no Kuni (podsvětí). Izanagi no Mikoto ji chtěl znovu spatřit a navštívil ji, ale byl šokován jejím strašlivým vzhledem a utekl pryč. Izanami no Mikoto byla zuřivá, když se to dozvěděla, a poslala odpornou ďáblici, aby ho pronásledovala. Izanagi no Mikoto zahodil svou ozdobu do vlasů a kartáč, a ty se proměnily v hrozny a bambusové výhonky. Ďáblice ho přestala honit a zastavila se, aby snědla jídlo. Pak za ním Izanami no Mikoto poslala celou ozbrojenou armádu a Izanagi no Mikoto pokračoval v útěku, mávaje za sebou mečem. Ozbrojené síly ho pronásledovaly až k hranici mezi podsvětím a naším světem. Izanagi no Mikoto vzal tři broskve, hodil je po nepříteli a celá armáda utekla. Nakonec po něm šla sama Izanami no Mikoto, takže přivilil velký balvan, aby zablokoval cestu. Oba Mikoto na sebe hleděli, oddělení jen kamenem. Izanami no Mikoto řekla: „Každý den zabiju tisíc lidí z tvého světa.“ Izanagi no Mikoto odpověděl: „Jestli ty zabiješ tisíc lidí, já postavím tisíc pět set ubuya (porodnic).“ Toto je pozadí významu ubuya. Ony tři broskve, které zahnaly ozbrojenou sílu Yomi no Kuni, jsou aikido.

7 Masakatsu = vítězství správného (správná technika, aktivní přístup mise, následování cesty boha, ochrana všeho stvořeného a láska k němu), Agatsu = vítězství nad sebou (nad egem, vyčištění šesti kořenů vnímání = zrak, sluch, čich, chuť, cití, vědění, vede k očištění od tužeb, transformaci ega), Katsuhayabi = věčné vítězství (nezávislé na prostoru, čase a podmínkách, v budo neexistuje nepřítel, neb já jsem v jednotě se všemi) Masakatsu-Agatsu-Katsuhayabi = pravý duch rychlostí překračující čas (nepoužívající čas, nezávislý na čase). Jeho původ je v kronice Kojiki, kde je uveden odkaz na božstvo pojmenované „Masakatsu-Agatsu-Katsuhayabi Ame no Oshihomimi no Mikoto.“

pravý smysl a společný kořen jednoty náboženství a řádu světa, což je ta nejšťastnější forma demokracie a velké svobody.

Aikido objasňuje cestu očisty (misogi), vedoucí k modlitbě za mír světa a slouží jako harmonický kompas směřující k dovršení jednoty veškerého ducha a energie cesty nebes.

Neměli bychom zklamat v uskutečnění nám daného božského úkolu a plnění své role dětí boha, jenž je milostí a světlem. Je třeba prokazovat službu vedoucí k vytvoření vesmírného národa a pracovat pro zdokonalení lidstva.

Objímající tři světy – zjevný, skrytý a božský – zasvěcujeme svůj život harmonii a k přiblížení se principům řádu. Toto je cesta, jak dovršit sebe sama, a je to současně cílem praxe aikido.

Jakožto člen vesmírné rodiny bych vám teď rád něco sdělil. „SU-U-A“ (Sensei Ueshiba vysílá kotodamu). Z těchto vibrací se rodí další zvuky, „A-O-U-E-I“, které jsou manifestací osmi sil (hachiriki). Vesmír byl vytvořen prostřednictvím působení vibrací ducha (kotodamy). Vesmír je projevem božské vůle šesti duchů „TA-KA-A-MA-HA-RA“, vibrací „A-O-U-E-I“, živoucí manifestací tří sfér (nebe, země, člověk, též tři původy, sangen), osmi sil (hachiriki⁸) a 75 zvuků kotodamy.

Tři sféry se odkazují na ki, ryu, ju a go. Jsou to také trojúhelník, kruh a čtverec, iku musubi (životodárné spojení, zrod před počátkem), taru musubi (vytříbená síla, královská technika) a tamatsume musubi (propojení s vesmírem).⁹ Toto je základ tvořivé síly aikido.

Aikido je praxe vycházející z tvořivé síly (takemusu) a vede ke schopnosti nechat působit a využít sílu středu.

8 Hachiriki doslova znamená „osm sil“, schopnosti: pohyb/klid, zhuštění/rozpuštění (plnost/prázdnost), stažení/uvolnění (pevnost/měkkost), spojení/oddělení (jednota/mnohost).

9 Trojúhelník, kruh a čtverec se spojí do jediného a pak se stanou kruhem. To je praxe aikido.

© Jan Pletánek, 2023

www.taiji-pardubice.cz

(III)

Aikido je dílo vycházející ze síly, schopnosti okamžitě očistit jakoukoliv karmu. Tato síla je personifikovaná božstvem Ame no Murakumo Kuki Samuhara Ryuou¹⁰.

Ame no Murakumo je dílem universální energie ducha (ki) náležící k ostrovu Onogoro¹¹. Tato energie ducha je dechem universa a proniká skrz vše a je ve spojení se vším existujícím ve vesmíru.

Kuki je dvojsečný meč, který prořezává a spojuje zdánlivé oddělení velkého ducha země a nebe. To znamená, je to dvousečný meč nebe a země.

Samuhara je výraz velebící nejvyšší ctnosti a podstatu světa. (Ryuou znamená doslova „Dračí král“.)

Aikido skrze toto vede ke zdokonalení celého světa, aby země byla viděna jako součást nebe.

Aikido je velká cesta ke kompletnímu očištění celého světa. Pročišťuje a odplavuje pochybení, zlou vůli a démonické myšlenky v prostoru vesmíru a o vše dále pečuje. Tohoto se dosahuje prostřednictvím vibrací ducha (kotodamy).

Cesta harmonie ducha (aiki) je způsob, jak chránit lásku. Bez lásky nemůže být na světě nic uskutečněno. Pokud má svět být zachován a pokračovat, je třeba ve tvorbě a díle neopomenout a zachovávat přítomnost ducha lásky (aiki). Musíme ho ochraňovat a nechat ho prostupovat skrz

---

10 Ame no Murakumo Kuki Samuhara Ryuou je jméno božstva schopného okamžitého očištění jakékoliv karmy. Karma znamená čin. Je to práce nebo kreativní činnost myšlenek člověka. Odkazuje se na disharmonickou vibraci, která se nahromadila v jemnohmotném těle a očím neviditelném světě skrze cykly karmické příčiny a následku.

11 Ostrov Onogoro: Podle kroniky Kojiki, když Izanagi no Mikoto a Izanami no Mikoto započali tvorbu země, stojíce na Ame no Ukihashi, ponořili halapartnu (hoko: podobná kopí, ale na konci s čepelí se dvěma ostřími) do oceánu a míchali. Když halapartnu pozvedli, ukápla z ní sůl z mořské vody a nahromaděná vytvořila ostrov. Toto je ostrov Onogoro. Pak ona dvě božstva slétla na ostrov a dala zrodit mnoha dalším ostrovům.

tři světy – zjevný, skrytý a božský. Toto je projev Buddha (Saisho Myo Nyorai).

Aiki je cesta, jejíž úkol je obnova tohoto plovoucího světa setrváváním v centru universa.

Pročišťujeme se jako lidé, národy a celý svět a postupujeme ve jménu boží jednoty.

Toto je to pravé, co by mělo aikido přinést. Je to cesta schopná přebudovat tento svět, je to – cesta harmonie a lásky.

Musíme vstoupit hlavní branou skrz cestu bojových umění, ochraňovat lidství před destrukcí a zasvětit se přinesení míru lidstvu.

Čas nadešel. Práce skutečně začíná tento rok.

Nezbytným faktorem na této cestě je míra naší upřímnosti a hloubka oddanosti tomuto úkolu, kdy následujeme cestu nebes, a tím přinášíme nebe na zemi.

Pokud chceme v této cestě postoupit, musíme v první řadě pracovat na zdokonalování sama sebe. Skrze naše zušlechtění je možné ovlivnit své okolí a lidi kolem sebe, čímž bude země proměněna k lepšímu.

Aikido je také činnost pěti hlasů (vibrací) – „A-O-U-E-I“. Toto blízce souvisí se spojením dvou základů (nigen), vody a ohně. V šinto jsou dvě božstva, Takami Musubi a Kami Musubi¹². Svět je tvořen působením těchto dvou božstev.

Tyto dva základy se navrací k původnímu zdroji (ichigen), původnímu zdroji zvuku „SU“.

Tyto dva jsou zdrojem duchovních i hmotných věcí. Byly zrozeny z vibrace (kotodamy) „U“ a vibrace „U“ byla zrozena skrz rozvoj kotodamy „SU“.

Činnost těchto hlasů, „SU“ a „U“, dává vzniknout duchovním a hmotným věcem, je to zdroj všeho ve vesmíru.

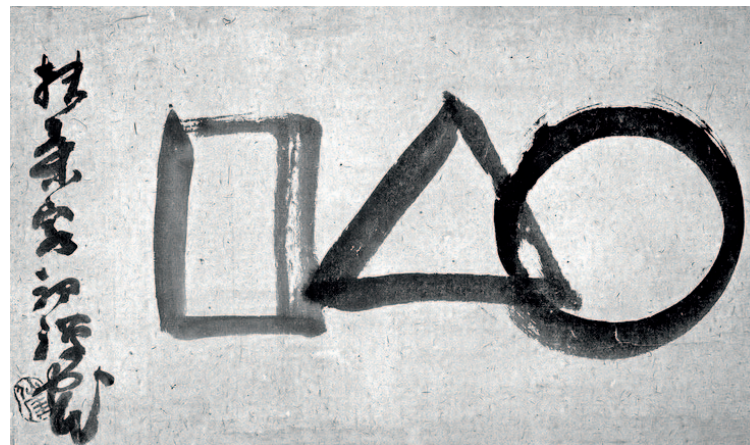
Odkud tedy přišel hlas „SU“? Zrodil se z velké prázdnoty, když se v ní náhle objevil bod.

¹² Takami Musubi a Kami Musubi. Jsou, společně s Ame no Minaka Nushi, první tři božstva stvořená jedno po druhém, následně po zrození vesmíru.

Velká prázdnota (Kuu) je místo (hladina), ve které vše existuje a nic neexistuje zároveň. Není to nicota. Je to svět bez veškerých předmětů, jenom všudypřítomné světlo. Vše se zrodilo z této prázdnoty. Neexistují slova, která by ji dokázala jakkoli popsat a ani svatí a mudrci to nedokážou. Je to prazáklad vibrace podstaty života.

Povím vám tedy, jak jsem byl já, Ueshiba, schopný do toho proniknout. Vykonal jsem denně duchovní cvičení, abych se zbavil vazeb k čemukoliv na světě, a měl jsem zážitek vidění svého světelného těla, jakožto těla Fudo Myo Ou¹³, nesoucí velké zářící světlo ohně na svých ramenou. Jindy jsem se stal tělem Kan Zeon Bosatsu¹⁴. Pokládám jsem si otázky a pak jsem porozuměl. Mám v sobě vesmír. Všechno je ve mně a já jsem ve všem. Jsem vesmír, takže není žádné já, a současně, jelikož jsem vesmírem, existuji jenom já.

Bojová umění jsou rozena ve formách trojúhelníku, kruhu a čtverce.

13 Fudo Myo Ou. Jedno z pěti božstev, která porazila démony a zachránila lidstvo.

14 Kan Zeon Bosatsu je bosatsu (bodhisattva), Kuan Jin, bohyně milosrdenství, která je zrozena na tento svět, protože dala příslib, že bude pracovat pro vysvobození ostatních.

Sestávají ze čtyř sil (symbolů/obrazů) nebe-oheň-voda-zem, a v duchovních termínech ze čtyř duchů (kon¹⁵): pravdy (Kusu Mitama), moudrosti (Ara Mitama), souladu (Nigi Mitama) a milosrdenství (Sachi Mitama). Ti byli zrozeni ze dvou základů podle různých stupňů intenzity a rychlosti jejich vzájemného působení.

Jak duchovní, tak materiální věci jsou vibracemi ducha (kotodama) a pravá podstata vesmíru je rovněž vibrace (kotodama). Avšak běžní náboženští vůdci této pravdě nemohou rozumět. Aikido je znamenitá práce souladu vibrací (kotodamy), která může tuto pravdu učinit živou.

Tedy, aikido se jeví v tomto ohledu náboženstvím, i když formálně náboženstvím není.

Aikido se liší od jiných bojových umění, která dosud vznikla. Je to praxe úplného žití celé pravdy a opravdového odevzdání našeho celého těla a ducha.

Je mým přáním, abyste si osvojili aikido včetně této vnitřní duchovní dimenze. Pojďme studovat společně, plně se tomu oddejme.

Z řeči pronesené v Aikido Hombu Dojo,
15. ledna 1959, v den Kagami Biraki oslavy Nového roku

15 Čtyři kon. Kusu Mitama je pravda, která je manifestací všech vlastností původního zdroje. Ara Mitama je první boží dílo na zemi, od kterého byly stanoveny zákony. Její přirozeností je moudrost. Ustanovuje zákony svou moudrostí. Vlastností Nigi Mitamy je zdvořilost, obřady znázorňující harmonii a sjednocení. Říká se tomu jednota, sjednocení (Musubi) a také správná cesta (Iku Tama). Pak Sachi Mitama je milosrdenství, a to je cesta. V šinto se praví – Ichi Rei Shi Kon (jedna duše, čtyři duchové), což znamená, že jeden duch se stal čtyřmi činiteli se čtyřmi odlišnými vibracemi. Lidská bytost je schopná vybudovat plně svůj charakter, když každá ze čtyř kon ladí se všemi ostatními. U většiny lidí je vyjádřena některá více, jiná méně. Avšak v žádném z těch případů není lidská bytost schopna dovršit se jako celek, pokud všechny čtyři kon nepracují uvnitř ní v souladu. Je důležité dosáhnout harmonie mezi čtyřmi projevy ducha (kon), aby tím byla povaha člověka plně vyvinuta.

(IV) Poselství aikido

Trojúhelník, kruh a čtverec jsou tři sféry – nebe, země, člověk. Spojené dohromady též znamenají spojení třech vítězství tvořící jedno, kdy skvělý duch rychlostí překračuje čas.

Pokud se na ně podíváme z duchovního pohledu, je to pravda, moudrost, harmonie a milosrdenství.

Z pohledu tvaru (hmoty) se jedná o obrazy (síly) nebe, ohně, vody a země.

Nebe je pravda sama o sobě. Jeho povahou je samotné boží světlo.

Oheň je moudrost, projevující se řádem, a pracuje jako ministr. Ministr by měl být plně ponořen v pravdě. Za každých okolností z ní vycházet, pěstovat ji a uchovávat ji ve svém srdci/mysli. Ctít cestu pravdy, její zákony, a ty následně aplikovat v rozsahu celého světa a všech jeho sfér. Toto pak je projeveno skrz boží slávu, tanec sfér (matsuri) a vzájemnou vyváženost a soulad nebe a země.

Voda je harmonie a přináší obřady. Jsou to vládní představitelé a zdvořilost. Pohyb, který probíhá v souladu. Nebe a země jsou v jednotě skrze ceremonie. Toto je nazýváno uctění. K tomuto spojení je nezbytná věrnost, oddanost. Věrnost znamená, že láska objímá lásku. Je to výměna a projevení lásky. Všechny živé bytosti by měly mít na paměti tento pravý význam a zachovávat ho v sobě. Každým dechem ho vyjadřovat a nikdy ho neztratit. Toto se nazývá cesta.

Následující cestu, měli bychom plně obejmout a uložit pravdu ve svém srdci, bez pronesení jediného slova, leč dovolit jí proniknout do nás, takže již nikdy nemůže být ztracena. Za žádných okolností bychom z této cesty neměli scházet. Pokud jí snad opustíme, není to pravá cesta. Je třeba následovat to plně a oddaně.

Země je místo, kam svítí světlo nebe a projevuje se jako milosrdenství. Nebeské světlo bude zářit na každou bytost a celé lidstvo, a to bude čas, kdy se staneme skutečnou Zemí

vycházejícího slunce, která předvede svou pravou povahu na zemi.

Aby to mohlo nastat, aikido má poslání očistit a učit pravý význam spojení těchto kvalit, které se tak mohou projevit skrze vládu a náboženství. Je to pravda a cesta nebes existující napříč celým stvořením. Skrze aikido přivádíme lidi k praktikování této cesty.

Všechny lidské bytosti by měly stanout na plovoucím mostě nebes (Ame no Ukihashi) jako vesmírný bůh, když se vesmír poprvé otevřel (Ame no Minaka Nushi¹⁶). Musíme být jako Buddha (Amida Butsu¹⁷), očišťujeme celý vesmír tím, že se sami stáváme světlem.

Země už byla zdokonalena a následná božstva (Kuni Toko Tachi no Mikoto¹⁸) se začala objevovat na jejím povrchu. Pouze lidstvo se ještě nezavršilo. To je z toho důvodu, že do nás pronikla nepravost a zatemnění. Formy technik aikido jsou přípravou k odemčení a změkčení všech spojů našeho viditelného i neviditelného těla. Je třeba očistit a setřít prach z našich smyslových orgánů (rokkon¹⁹).

16 V kronice Kojiki je psáno, že Ame no Minaka Nushi se objevil, když se vesmír poprvé otevřel. Tedy, Ame no Minaka Nushi je vesmírný bůh.

17 Amida Butsu (Amitabha) je Buddha, spasitel, v buddhismu rovnocenný universálnímu bohu. Je to božstvo a také Nyorai. Nyorai znamená – Přichází to bez přichodu a odchází bez odcházení. Je to prázdnota a ve stejnou chvíli to zaplňuje celý vesmír. Jeho povahou je zářící světlo v srdci velkého boha. Amida Butsu má dvě různé činnosti, jedna je osvobození ostatních jakožto bosatsu (bodhisattva) a druhá je být zpodobněním velkého boha.

18 Kuni Toko Tachi no Mikoto je první božstvo ze sedmi generací, které byly stvořeny po úplně prvních pěti božstvech v nebi. Těch prvních pět božstev je, v pořadí dle jejich zrození, Ame no Minaka Nushi, Takami Musubi, Kami Musubi – tito jsou považováni za skupinu tří božstev, a dále Umashi Ashikabi Hikoji a Ame no Tokotachi.

19 Rokkon je šest orgánů – oči, uši, nos, jazyk, maso a mysl, ke kterým přináležejí šest smyslů – zrak, sluch, čich, chuť, hmat a vědomí existence. Očistou rokkonu se míní pročistit tělo a mysl rozetnutím všech vazeb s jakoukoliv iluzí povstávající ze šesti orgánů.

Aikido bylo zrozeno k této očistě. Je to pohyb s božím mečem (Kusanagi no Shinken²⁰). Očišťuje od nepravdy a příměsí, objasňuje princip pravdy existující v celém stvoření a pečuje o všechno.

Cesta aikido je dát vlastní místo všemu ve vesmíru, včetně toho zdánlivě nejmenšího a nepatrného, a ochraňovat život každého stvoření. Také objasňuje velkou cestu, ve které nebe, země a nebesa dávají zrodit všem věcem ve světě a dovolují jim růst. Abychom toho dosáhli, jako první ze všeho musíte vidět vše jako svaté (navrátit všemu svatost) a navrátit se tak k bohu (Buddhově podstatě).

Jestli máte nečistoty v uších, vyčistěte je. Jestli máte nelaskavost na ústech, umyjte je. Pokud máte skvrnu na nose, vydrhněte ho. Musíte kompletně pročistit všech šest orgánů. Musíte nechat všechno bohu, nabídnout vše a vrátit vše zpátky bohu, vašemu rodiči, zdroji.

Aikido bylo zrozeno skrze působení velkého božstva Oo Harai Do, když provádělo očistu na Awagihara v Odo Tachibana Himuka v Tsukushi²¹. Je to očista (misogi) na základní vibraci „A-O-U-E-I“. Je mým přáním obnovit a pomoci znovu navrátit tento prostor světa k pravému pořádku skrze cestu bojových umění.

20 Kusanagi no Shinken je také nazývaný kusanagi no ken nebo kusanagi no tsurugi. V kronice Kojiki je psáno, že Susano no Mikoto je syn Izanagi no Mikoto. Izanagi no Mikoto se narodil jako poslední generace skupiny sedmi generací a je započítán s Izanami no Mikoto jako pár, tudíž dohromady jako jedna generace. Susano no Mikoto byl vyhnán z nebe kvůli svému špatnému chování a přišel dolů na místo nazývané jako Izumo, kde slyšel od starého páru, že tam žil obrovský drak s osmi hlavami a pozřel osm jejich dcer. Susano no Mikoto opil draka saké, a když všech osm hlav usnulo, rozsekal draka svým mečem. Avšak když uťal prostřední část ocasu, čepel se zlomila. V dračím ocasu našel úžasný velký meč. Nabídl tento meč své starší sestře Amaterasu Oomikami. Toto je kusanagi no ken.

21 Awagihara v Odo Tachibana Himuka v Tsukushi je místo, kde Izanagi no Mikoto prováděl očistu svého celého těla ve slané vodě poté, co se vrátil z Yomi no Kuni (podsvětí). Během jeho očisty se zrodila početná božstva a jako poslední se narodil Susano no Mikoto, když si Izanagi no Mikoto čistil nos.

